

XIV. RİSALE-İ NUR KONGRESİ
İNSANLIK İÇİN
YENİDEN ASR-I SAADET

3-4 NİSAN 2021

DEKLARASYONLAR

Bu deklarasyonlar, Risale-i Nur Enstitüsü tarafından tertip edilen 14. Risale-i Nur Kongresi kapsamında gerçekleştirilen Masa Çalışmaları sırasında açıklanan ve genel kabul gören kanaatleri bildirmekte olup masa yöneticisi ve sekreteri tarafından toplantı sırasında alınan notlar üzerinde çalışılarak hazırlanmıştır.

1- Masa

Yeniden Asr-1 Saadete Doğru DEVLET VE YÖNETİM ANLAYIŞI

- Prof. Dr. Ahmet Battal, Oturum Bşk.
- Dr. Ali Bengi, Sekreter
- Prof. Dr. Fikret Çalışkan
- Prof. Dr. Mehmet Tikici
- Doç. Dr. Ahmet Yıldız
- Doç. Dr. Vahap Coşkun
- Doç. Dr. Veli Sırım
- Doç. Dr. Murat Tümay
- Dr. Öğretim Üyesi, Nasır Yiner,
- Dr. Öğretim Üyesi, Ömer Ergün
- Dr. Öğretim Üyesi, Murat Tahiroğlu
- Kazım Güleçyüz
- Muttalip Aslan

Deklarasyonlar

1. Asr-1 Saadet , öncelikle, Kur'an'ın nüzul asrı ve Peygamberimizin örneklik çağı olduğu için “saadet asrı” adını alır. Yoksa elbette o dönemin insanları da hatalar ve günahlar işlemişlerdir. Biz hepsinden ders almalıyız. Yeniden Asr-1 Saadet mümkündür ve bunun için çalışmalıyız.

2. Adalet, huzur ve mutluluk çağı olan Asr-1 Saadet’i anlamak ve yeniden Asr-1 Saadet’e ulaşmak için önce fikren ve hayalen o mekâna ve zamana gidip bir tür “olay yeri keşfi” yapmak ve O Zatın gerçekleştirdiği iman, hayat ve şeriat inkılabına bu gözle bakmak gereklidir. Bu fikrî yolculuk imanımızı kuvvetlendireceği gibi o zamanı anlamamızı ve bugüne dersler çıkarmamızı da kolaylaştıracaktır.

3. Önceki peygamberlerin bazılarının bir tür kral-melik olmasına karşılık son peygamber Hazreti Muhammed’in (asm) bir kral değil bir “deve çobanının oğlu” olması; Hazreti Muhammed’den kıyamete kadar geçecek dönemin imtiyazsız toplum, cumhuriyet ve meşveret dönemi olduğunu gösterir.

4. Asr-1 Saadet’te Kur’an ve sünnet toplumsal değer ve ilkeleri yerleştirmiştir. Sonraki dönemde bunlara uygun üstyapı kurumlarının oluşturulması aşamasında ise maalesef, sosyal çevrenin etkisiyle ve elbette kaderin de hükmüyle tam başarılı olunamamıştır.

5. Asr-1 Saadet’teki yönetim modeli, hakikî adaleti ve hürriyet-i şer’iyeyi esas alan bir dindar cumhuriyet modelidir.

6. Her biri seçimle gelen bir tür cumhurbaşkanı olan ilk dört halifeden sonra hilafetin saltanata dönüşmesi ve bu din dışı geleneğin bin yıldan fazla sürmesi, “İslam’ın gereği” değil, aksine, İslam’ın öngördüğü imtiyazsız toplum ve adil devlet düzeninden bir sapmadır.

7. Yeniden Asr-ı Saadet isteyen mü’minler; her hususta ve bilhassa sosyal hayata ve kamu düzenine dair konularda, örneği ve dersi, İslam tarihinde görülen ama Asr-ı Saadet’e zıt olan tecrübelerden değil, İslam’ın da özünü temsil eden Asr-ı Saadet’ten almalıdır.

8. Asr-ı Saadet, bugünün ulus devletlerinin en önemli problemi olan “farklı kültürleri ve dinleri aynı toplumda bir arada yaşatabilme” hedefine ulaşmanın pratiğini ve formüllerini gösterir.

9. Asr-ı Saadet örneği bize imanın kuvveti ve parlaklığı nisbetinde hürriyetin de gelişeceğini gösterir.

10. Asr-ı Saadet’te öyle bir hürriyet ve şeffaflık sağlanmıştır ki celaliyle meşhur Hazreti Ömer’e, hutbeye devam edebilmesi için önce üstündeki elbisenin hesabını vermesi gerektiği ve ancak bundan sonra irşada devam edebileceği söylenebilmiştir.

11. Adalet konusunda bilhassa Hazreti Ömer ve Hazreti Ali’nin ve hürriyet-i şer’i konusunda bilhassa Hazreti Hüseyin’in istikbale ve günümüze ışık tutan yaklaşımlarından biz de adalet ve hürriyet dersimizi almamız.

12. Hazreti Osman ve Hazreti Ali, sırf masumların canı yanmasın ve kamu düzeni zarar görmesin diye canlarını ortaya koyup şehit olmayı tercih edebilmişlerdir.

13. Adalet önce haklının hakkını korumaktır. Suçluya cezasını vermek sonra gelir. O halde devlet suçluya cezasını verirken masumun hakkını korumaya öncelik vermelidir. Kendi hakkını feda etmeye gönüllü olmayan bir masumun hakkını ve bilhassa hayatını elinden almaya devletin asla hakkı yoktur.

14. Kerametle adalet dağıtılmaz. Hukuk objektif delillere ve fiile bakmayı ve ihtimal üzerine hüküm vermemeyi gerektirir.

15. Hukuk ele yani fiile bakar, kalbe bakmaz. Devlet kalbe müdahale edemez. Muktedirlerin “kalbin de beni sevsin” demeye hakkı yoktur.

16. Beşer zulmeder, kader adalet eder. Masum bir insan, başına gelen zulümlü musibetin zaman içinde görünecek türden ve belki de ahirette ortaya çıkacak neviden sır ve hikmetler barındırdığını düşünmeli ve bu imtihanın ancak sabırla başarılacağı gerçeğini hatırdan çıkarmamalıdır. İşlemediği bir suçtan dolayı cezalandırılan kişi, “kader buna neden fetva verdi, benim gizli bir günahım mı vardı” diye kendisini sorgulayabilmelidir.

17. Kader daima adildir. Ama bu durum “beşerin zulmettiği” gerçeğini ve zulme karşı durma mecburiyetini değiştirmez.

18. Hazreti Ali'nin, Hazreti Osman'ın katil zanlıları hakkında tatbik ettiği “şüpheden sanık yararlanır” ve “suç ve ceza şahsidir” ilkeleriyle açıklanabilecek olan isabetli adalet içtihadı ve adalet-i mahza vurgusu göstermektedir ki; devlet, fesat çıkarımı cezalandırmaya kalkarken yeni ve daha büyük sosyal problemler çıkarmaktan mutlaka kaçınmalıdır.

19. Mü'min için devlet bizzat bir amaç değil, adalet ve hürriyeti temin edecek bir araç ve bir sonuçtur. Zira bir toplumda fertlerin çoğunluğunun kuvvetli iman ve takva sahibi olması halinde zaten bu iman o topluma hayat ve hürriyet olarak ve o toplumun devletine de istikamet ve adalet olarak akseder. Adil devlet düzeni böylece “neredeyse kendiliğinden” ortaya çıkmış olur.

20. Bireyselleşmede aşırıya kaçmak risklidir. Sosyal tabakalaşma ve cemaat dayanışması fitridir. Yanlış olan; dinî cemaatlerin dünyevileşmesi, genel olarak cemaatlerin devlete rakip vaziyetini alması ve siyasetçilerin de cemaatleri kendisi için basamak ve oy deposu olarak görmeye kalkmasıdır.

21. Devlette görev almanın kriteri ehliyet ve liyakat olmalıdır. Dil, ırk, din, mezhep, ideoloji, parti veya cemaat mensubiyeti tercih veya dışlama sebebi olmamalıdır.

21. Demokratik hukuk devletinin temel ilkelerinden olan inanç ve ibadet hürriyeti, devletin, cemaat mensubu olmaya ya da olmamaya özel bir değer ve önem vermemesini gerektirir.

22. İslam'ın doğru tanımında baskıcı, dayatmacı, tek adam ve komite istibdadına dayalı bir yönetim anlayışının yeri yoktur. İslam, adaleti, meşvereti, ortak aklı, hukukun üstünlüğünü, hak ve hürriyetleri, kanun hakimiyetini, şeffaflığı, denetim ve hesap vermeyi, ahlâkî değerleri esas alan bir yönetim tarzını öngörür.

23. Ayetlerle emredilen asıl şer'î meşveret “danışmacı meşveret” değil “karar verici meşveret”tir. Hazret-i Peygamberin Uhud Harbindeki uygulaması bunun en güzel örneğidir. Birilerine danışıp sonra kendi bildiğini yapan, demokrat olamaz.

24. Zaman karizmatik ve kerametli şahıslar zamanı değil sağlam ekip-ler ve mütesanit heyetlerle hizmet etme zamanıdır. Bu çağda Kur'an tefsiri bile ancak bu vasıflara sahip bir uzmanlar ekibi tarafından yapılırsa verimli ve faydalı olur.

25. Demokrat anlayış her tür baskıcılığı ve ideolojiyi reddetmeyi ve bu kapsamda bir ideoloji olan Kemalizm'i de Anayasadan çıkarmayı gerektirir.

26. Demokratik devlet milletin amiri değil hizmetkârıdır. Siyasetçi halkı değil halk adına devletin kurumlarını ve bürokrasını yönetmesi ve bunların halka hizmet etmesini sağlaması gereken kişidir. Asr-ı Saadet ve Hulefa-yı Raşidîn bu konuda en güzel örneklerdir.

27. Demokratik cumhuriyetin ana unsurları İslam'a uygundur. Özellikle hukuk devleti ilkesi ile yargılamanın bağımsız ve tarafsız olması, yasamanın ve idarenin yargısal denetimi, temel hak ve hürriyetlerin teminat altında olması gibi ilkeler İslam'ın da öngördüğü esaslardır.

28. Mü'minler ancak kardeştir. Kardeş kardeşi sadece sever ve sevmeli. Fenalığı için ise yalnızca acır, üzülür ve ıslahı için dua ve gayret eder.

29. Mümin mümine küsemez ve küsmemeli. Küskünlüğün üç günden fazla sürdüğünü gören diğer mü'minler de “bana ne” ya da “elimden bir şey gelmiyor” dememeli. Kur'an'ın “dargın kardeşlerinizin arasını düzletin” emri büyük bir farzdır ve ittihad-ı İslam buradan başlar.

30. İslam cemaatlerinin birbirleriyle küsmesini de engellemek ve aralarındaki problemleri çözmek uhuvvet ve ittihad emri kapsamında büyük bir hizmettir.

31. “Hakkın hatırını âli tutuyorum” demek küskünlüğün ve kavganın bahanesi olamaz ve olmamalıdır.

32. Millete hizmet için yapılması gereken siyasi müsabakayı bir çekişmeler ve haksız rekabetler alanı haline getirmek kamu hizmeti anlayışına, sosyal barışa ve uhuvvet prensiplerine zıttır.

33. Aslolan barış halidir. İslamiyet esenliktir, silm ve selamettir; mü'minler arasında dahilde niza ve kavga istemediği gibi harice karşı da sulhkârâne muameleyi gerektirir.

34. Mü'minin dünya coğrafyasındaki hedefi dar-ul harbi ve kavga dönemini kapatmak ve dünyayı darüsselam (barış yurdu) yapmaktır.

35. Dünya barışı açısından müminlerin vazifesi, kıyameti erken koparacak şartları oluşturmayı hedefleyen küresel şer şebekelerinin (zındıka komitelerinin) iddiası olan medeniyetler çatışması tezini çürütmek ve Kur'an medeniyetinin nurunu parlatacak olan medeniyetler ittifakı projesini sürdürüp tamamlamaktır.

36. Mü'minler, dinini yeniden akla ve vicdana hitap eden bir dine dönüştürmeye çalışan ve adalet ve hakkaniyete hizmet eden dindar Batılılar ile ittifakı geliştirmeye çalışmalı ve bu yolla İlahî vahyin sahih versiyonunu onlara ulaştırmalıdır. Bu ise ancak doğru ilkelerle, doğru vasıta ve doğru üslupla kurulan sağlıklı bir iletişim ve ihlâşlı örneklik ile olur.

37. Avrupa Birliği, dünya savaşları ile yaşanan acı tecrübelerden de alınan derslerin sonucunda ortaya çıkan ve ittifakla yetinmeyip ittihadla ulaşmayı hedefleyen bir “kalıcı barış projesi”dir.

38. Türkiye'nin AB üyeliği hedefi ve üyelik süreci, karşılıklı etkileşim sayesinde bir taraftan Türkiye'de ve İslam dünyasında farklılıkları bir arada barındırabilme yeteneğini ve müzakere kültürünü geliştirecek ve öbür yandan da Kur'an'ın manevi fethiyle İnşallah Avrupalıların kalbinde iman esaslarını ve bilhassa Allah'ın birliğine ve ahirete imanını takviye edecektir.

39. AB üyeliği ve hedefi için önce toplumda toptancı Batı karşıtlığının sona erdirilebilmesi ve siyasette ve devlette de demokratik cumhuriyet prensiplerinin hakim kılınması gerekir. Bu konuda ise asıl vazife dindar, dine hürmetkâr ve hakiki vatanperverler olan demokratlara ve onlara dayanak noktası olan Nur Talebelerine aittir.

2. MASA

Yeniden Asr-1 Saadete Doğru Fert, Toplum, Ahlâk ve Eğitim Anlayışı

Katılımcılar

- Prof. Dr. Abdurrahman Kılıç, Oturum Bşk.
- Sabahattin Yaşar, Sekreter
- Prof. Dr. Abdullah Adıgüzel
- Prof. Dr. Abdurrahman İlğan
- Prof. Dr. Mahmut Kaplan
- Doç. Dr. Hüseyin Kurt
- Doç. Dr. Kenan Taştan
- Dr. Öğretim Üyesi, Fatih Aydın
- İslam Yaşar
- Baki Çimiç
- Sabahattin Aslan
- Müfid Yüksel
- Ahmet Dursun
- Mustafa Usta
- Şükrü Kalı

Deklarasyonlar

1. Toplumun tamamını mutlu etmeyi hedefleyen bir medeniyet anlayışı; iyi eğitim ve sağlam bir ahlâk alt yapısı ile önce fertte, sonra ailede ve toplumda karşılık bulabilir.
2. Neslin ıslahı, arzın imarı, yeni nesillerin inşası için kaynağını Kur'an ve sünnetten alan Ahlâkın tesisi önemlidir.
3. Temel hukukî ve Ahlâki normları ilke olarak benimseyen ve bu anlamda asgari müşterekte buluşan toplumlar varlıklarını sürdürebilirler.
4. Evrensel Ahlâkın normlarında en temel ilke; bir kişiyi, kurumu, zümreyi öncelemeyen ya da ötelemeyen bir kamu düzeni inşa etmek olmalıdır.
5. Risale-i Nur, Asr-1 Saadet metodunu günümüz dünyasına taşıyan kuruluş reçetesidir.
6. Saadet asrının hakikat mesleğini temsil eden Risale-i Nur, ferdi merkeze alan iman temelli bir tecdit hareketidir.
7. Mânevî hizmetlerin esası olan ihlâs, sahabelerin en büyük kuvvet kaynağıdır. İslâm, tekrar insanlığın gündemine ihlas sırrı ile taşınmalıdır.

8. Risale-i Nur'un iletişim dilinde şefkat, sevgi, sabır, hürmet, hoşgörü ve ümit vardır. Risale-i Nur, insanlığı bu esaslarla ve akla ve mantığa uygun ikna metotlarıyla imana davet eder.
9. Emr-i bil ma'ruf nehy-i ani'l-münker vazifesi her mü'min üzerine farzdır. İman ve Kur'an hakikatlerinin kime, nasıl anlatılması gerektiğini Bediüzzaman, bizzat yaşayarak Risale-i Nur'la göstermiştir.
10. "Zemin yüzündeki fırtınaların silahla değil, diplomatlıkla çarpışmaları zamanı olduğu" cihetinden hareketle Risale-i Nur, milletlerarası iletişimde çözüm üreten hürriyet, demokrasi ve insan hakları gibi değerleri esas alır.
11. Risale-i Nur; insanın geçmişin elem ve teessüfleri ile geleceğin endişe ve korkularından kurtulabilmesinin, hem dünya hem de ahiret hayatında huzur ve saadeti yakalayabilmesinin, başına gelen musibetleri Kur'ânî ve imanî bakışla değerlendirebilmesinin yolunu gösterir.
12. Toplumda İslam ahlâkının yaygınlaşmasında; ebeveynler, eğitimciler, din görevlileri ve kanaat önderlerinin yanı sıra, kamu yöneticilerinin örnek davranışlar sergilemesi büyük önem arz etmektedir.
13. Bireysel, ailevî, toplumsal ve kamusal yaşamda meydana gelen herhangi bir husûmetin tarafları korku ve intikam azabı çeker. İntikam yerine affedip barışmak hem İslâm'ın emri ve hem de bireysel ve kamusal huzurun teminatıdır.
14. Dünyevî ve uhrevî saadetin bir nevi anahtarı olan günahlara karşı sabır; insanın nefsinin haramlardan muhafaza etmesi, iffetini koruması, edebe ve ahlâkî değerlere uygun davranmasıdır.
15. İnsanın nefs-i emmaresinin esiri olması bir nevi köleliktir. Garaz ve husumeti kullananlar, kibirle üstünlük taslayanlar, safsatanın peşinde koşanlar, menfaat ve kuvvete dayananlar -hangi dönemin insanı olursa olsun- cahiliye dönemini; fazilet, ahlâk, akıl ve hikmete dayananlar ise her dönemde Asr-ı Saadet'i yaşarlar.
16. İnsanlık için muhkem bir geleceğin inşası; akıl ile kalbi, ilim ile imanı, felsefe ile dini uzlaştırabilen bir eğitim anlayışıyla mümkündür.
17. İnsanlık manevî ve ahlâkî bir buhran geçirmektedir. Bunun çözümü, Kur'anın ve Peygamber Efendimizin (asm) sunduğu değerler sistemini asrımıza taşıyan Risale-i Nur'dadır.
18. Asr-ı Saadet'in temel direkleri olan Kur'an-ı Kerim, Hz. Peygamber (asm) ve Sahabe-i Kiram'ın günümüzdeki en kuvvetli temsilcilerinden biri de Risale-i Nur, Bediüzzaman Said Nursi ve Nur talebeleridir.
19. Bediüzzaman, "Eğer biz ahlâk-ı İslamiye'nin ve hakaik-i imaniyenin kemalatını ef'alimizle izhar etsek, sair dinlerin tâbileri elbette cemaatlerle İslamiyet'e girecekler." diyerek Müslümanlar'ın temsil yeteneğine ve sorumluluğuna dikkat çekmiştir.

20. Huzurlu ve mutlu bir toplumun anahtarı olan hürriyet-i şer'iyeye, Allah'a kul olmayı gerektirir. Allah'a kul olmayı reddeden bir hürriyet anlayışı insanlığı felakete sürükler.
21. İnsanın maddi hayatının devamı, dünyevî ve uhrevî saadeti ve ruhun yaşayabilmesi için kuvve-i şehevîye, kuvve-i gadabîye, kuvve-i akliye denilen üç kuvvet ihdas edilmiştir. Kuvve-i şehevîye hayat için gerekli olan şeyleri tedarik etme, kuvve-i gadabîye hayat için risk oluşturacak zararlardan koruma, kuvve-i akliye de zarar ve menfaati birbirinden ayırma görevini üstlenmiştir. Bu kuvvelerin vasat mertebesinde kullanılması yeneden saadet asrına vesile olur; ifrat ve tefrit mertebelerinde kullanılması toplumsal felaketlere yol açar.
22. Müslümanlar ne yapacaklarını Kur'an-ı Kerim'den, nasıl yapacaklarını da Hz. Peygamber'den (asm) öğrenmeli ve yaşamalıdır. Kur'an'ı ve sünneti dikkate almayan bir hayat önerisi insanlığın çöküşüne yol açar.
23. Hz. Peygamber (asm) insanların akıllarına, kalplerine ve gönüllerine hitap ederek insanlık tarihinin en büyük inkılabını Asr-ı Saadet'te gerçekleştirmiştir.
24. İttihad-ı İslam (İslam birliği) ve insanlığın saadeti, Asr-ı Saadet'te gerçekleştirilen "Ensar-Muhacir kardeşliği" örneğinde ve "Medine Sözleşmesi" temelinde sağlanabilir.
25. Kur'an ve sünnetin özenle üzerinde durduğu ve Müslümanları her türlüünden sakındırdığı zulüm; adaletin zıddı olup toplumlara çökerten, fertleri de dünya ve ahirette helâke sürükleyen en kötü hasletlerden biridir.
26. Kur'an'da Yüce Allah: "Onların işleri aralarında istişareyledir" buyurmak suretiyle istişareyi Müslümanların özelliklerinden biri olarak zikreder. Resül-i Ekrem (asm) de işlerinde meşveret ve şûrayı esas almıştır. Asya'nın bahtının miftahı olan meşveret ve şûra; istibdadı kaldıracak, hürriyeti sağlayacak, maddî ve manevî terakkiyata insanlığı ulaştıracak şartlardandır.
27. "Ahlâk-ı âliyeyi ve yüksek huyları hakikate yapıştıran ve o ahlâkı daima yaşattıran, ciddiyet ile sıdktır." İslamiyet'in üssül-esası olan sıdk maddî ve manevî terakkiyatın temelidir.
28. Bediüzzaman'ın müjdesiyle; "İnşaallah, istikbaldeki İslamiyet'in kuvveti ile medeniyetin mehâsini galebe edecek, zemin yüzünü pisliklerden temizleyecek, sulh-u umûmiyi de temin edecektir."

3. Masa

Yeniden Asr-ı Saadete Doğru Ekonomik Modeller, İktisat ve Tüketim Anlayışı

Katılımcılar

- Prof. Dr. Nurettin Abut, Oturum Bşk.
- Doç. Dr. Hakan Murat Aslan, Sekreter
- Prof. Dr. Aziz Kutlar
- Dr. Öğretim Üyesi, Ramazan Levent
- Dr. Öğretim Üyesi, Halil İbrahim Şengün
- Dr. Öğretim Üyesi, İlhan Cevheri
- Dr. Salih Aytemur
- Dr. Sait Bayraklılar
- Dr. Ümit Acar,
- Mehmet Akbaş,
- Talha Fırat
- Hasan Hüseyin Uçar

Deklarasyonlar

1. Bir Müslüman kazandığına ve tükettiğine azami ölçüde dikkat etmelidir.
2. Ticaretin esası ve ruhu emniyettir ve karşılıklı sadakattir.
3. Hadis-i şerifte “Güvenilir ve doğruluktan ayrılmayan ticaret ehli, peygamberler, siddıklar, şehitler ve sâlihlerle beraberdir.” buyrulmaktadır.
4. Vücudun idaresi iktisat ile temin edilir. İsrâf ise muvazenesizliği ve hastalıkları tevliid eder.
5. Kanaât ve iktisat bir şükür göstergesidir.
6. İktisat, ferde hürriyet ve izzet kazandırır. İsrâf ise ferdi sefahate, zillete düşürür; müsrifin izzeti ve itibarı mahvolur.
7. Bediüzzaman; meşrutiyeti, “Şer’î hürriyet-i âdilâne” olarak ifade eder. Yani İslâm’a muvafık demokrasinin iktisadi ve sosyal birçok gelişmeyi beraberinde getireceğini vurgular.
8. Bediüzzaman özellikle gençleri ticarete teşvik ederek, nebevî bir tavsiyede bulunmuştur.
9. Bediüzzaman’a göre kapitalizm, sosyalizmden daha tehlikelidir. Müslümanlar komünizme karşı gösterdikleri tepkiyi kapitalizme karşı da göstermelidirler.

10. Bununla birlikte Bediüzzaman'ın, Avrupa fikrini ve felsefeyi ikiye ayırdığı gibi Batı'nın iktisat modelleri de tamamen olumsuz görülüp reddedilmemeli, İslam'a muvafık yönleri izlenmeli ve örnek alınmalıdır.
11. Toplumları huzursuz eden sınıflar arası çatışma ancak faizin kaldırılması, zekâtın işler hâle getirilmesi ve kaynakların adil paylaşımı ile mümkündür.
12. İktisat sıhhat vesiledir; lezzetler insanı israfa değil, şükre yöneltmelidir.
13. Bediüzzaman "Beşerin bulaşık eli karışmamak şartıyla, hiçbir şeyde hakikî nezafetsizlik ve çirkinlik görünmüyor" sözü ile tabiatta var olan düzeni yanlış tüketim alışkanlıklarımızla bozmamamız gerektiğini vurgulamaktadır.
14. Kapitalizm "nimet" yerine "ürün" kavramını tercih eder. Dolayısı ile "nimet, in'am ve Mün'im" arasındaki bağ kopar. Bu bağın yeniden tesisi Kuran'ın iktisat prensipleriyle mümkündür.
15. Bir mü'min her zaman zarurî ihtiyaçlarını kendisine ihsan ettiği için Rabbine şükreder, gayri zarurî ihtiyaçları için ise çalışır, talep eder fakat kendisine ihsan edilmediğinde de isyan ve nankörlük ile değil kanaatle karşılayarak saadetle hayatını geçirir.
16. İktisat Risalesi ışığında, devlet bütçesinde gelir gider dengesinin sağlanabilmesi için israfın önlenmesi ve lüzumlu harcamaların yapılması amacı ile gerekli kumsal denetim ve kontrol mekanizmalarının oluşturulması gerekir.
17. Müreffeh ülkelerin demokratikleşme seviyelerinin yüksek olması gösteriyor ki, sosyal refah için ekonomik tedbirler yanında adalet ve hürriyet konularında da evrensel hukuka ve ilkelere göre hareket etmek gereklidir.
18. Günümüz Ekonomik şartlarında işsizliğin çözümü noktasında yeni girişimcilere yönelik; kayırmacılıktan uzak, sürdürülebilir ve denetlenebilir teşvik sistemlerinin uygulanması gerekir.
19. Bediüzzaman'a göre beşeriyet son döneminde malikiyet ve serbestiyet devresini yaşayacaktır. Bu devre insanlığa geçimini temin etme noktasında teşebbüs-i şahsiyi önermektedir.

4. Masa

Yeniden Asr-1 Saadete Doğru Varlık, Bilim ve Din Anlayışı

Katılımcılar

- Doç. Dr. Osman Özkul, Oturum Bşk.
- Mustafa Akça, Sekreter
- Prof. Dr. Süleyman Yılmaz,
- Prof. Dr. Ömer Önbaş
- Doç. Dr. Ömer Sevinç
- Doç. Dr. Yakup Hundur
- Doç. Dr. Şevki Adem
- Dr. Ahmet Küçük
- Dr. Hikmet Rahmi
- Dr. Ömer Morgül
- Caner Kutlu
- Mehmet Pekel
- Melihcan Daşdelen
- Yusuf Sabri Şimşek
- Said Akça

Deklarasyonlar

1. Çağımızda yeniden bir Asr-1 Saadet döneminin yaşanmasını istiyorsak; Kur'an'ın verdiği şu dersler ve nasihatler çerçevesinde hareket etmeliyiz:
2. Din ile ilmi birbirinden ayırmamalıyız ki; hem akıl nurlansın hem vicdan aydınlansın.
3. “Nereden geldik, nereye gidiyoruz, bu dünyadaki vazifemiz nedir?” sorularına ilim ve hikmete dayanarak cevap aramak lazımdır.
4. İslâm dünyasını ve Müslümanları kuşatmış bulunan tembellik, tenperverlik, nemelazımcılık ve yeis hastalıklarından kurtulmalı; taassuba dünyamızda yer vermemeliyiz.
5. Batı Medeniyetini toptancı bir anlayışla tenkit etmek doğru değildir. Batı'nın hakiki İsevi dininden miras aldıkları güzelliklerle insanlığa kazandırdıkları nimetler göz ardı edilmemelidir. Ayrıca, medeniyetler insanlığın ortak malıdır. Tüm beşerî kazanımlar bir tek Avrupa/Batı Medeniyetine mal edilemez.
6. “Heva ve Deha” üzerine inşa edilen Batı medeniyeti dünyanın çok az bir kısmına refah sunarken çok büyük bir kısmına fakirlik ve sefalet getirmiştir.

7. Günümüzde Müslümanların geri kalmasının nedeni İslamiyet değildir. Esas sebepler; ümitsizlik, istibdat, bireysel çıkarlara önem verme ve yalanın toplumda yaygınlaşması, Müslümanları birbirine bağlayan değerlerin unutulmasıdır.
8. Risale-i Nur Külliyyatı Kur'an'dan aldığı ilham ile, bilim ve teknolojiye dayandığını iddia eden dinsizlik akımlarına karşı, bütün insanlığın imanını kurtaracak reçeteler sunmaktadır; insanlığın gerçek huzuru elde etmesinin yolunu da yine Kur'an'ı, Sünneti ve Kâinatı okuyarak ve okuturarak göstermektedir.
9. Asr-ı Saadet dönemini inşa edenler, kainatın tercüme-i ezeli olan Kuran-ı Kerim ve onu insanlığa ders veren Hz. Muhammed'dir. Kuran-ı Kerim'in ayetleri ve Peygamberimizin Hadisleri kıyamete kadar insanlara maddi ve manevi rehber olmaya devam edecektir.
10. Peygamberler gönderildikleri toplumların hem manevi mürşitleridir hem de teknoloji ve sanat alanlarında onlara öncülük etmiş seçilmiş insanlardır. Peygamberler insanlığın gelecekte ortaya koyacakları bilimsel ve teknolojik gelişmelere mucizeleriyle işaret etmişler; insanları teşvik ederek benzerlerini yapmaya yönlendirmişlerdir. Mesela Hz. Davud Aleyhisselam'ın demiri yumuşatma ve şekil verme ile ilgili mucizesi insanlığa yeni ufuklar açmış; bugünkü teknoloji ve endüstrinin de inkişafına bir kapı açmıştır.
11. Her şeyin ilim ve teknolojiye dayandırıldığı şu zamanda, Kur'an'ın takipçileri olan Müslümanların da bilim ve teknolojiye büyük katkılar sunması beklenmektedir. Çünkü ilim ve teknoloji insanın kendini, dünyayı ve bunların yaratıcısı olan Allah'ı tanıması için en önemli araçlardandır.
12. Dünyamızın tek bir küresel köye dönüşmeye başladığı bu zamanda, Batı toplumları ile Müslüman toplumlar arasındaki ayrışmaya sebep olan engeller bir bir ortadan kalkmaktadır. Özellikle bilimin din ile barışması, bu süreci hızlandırmaktadır. Böylece bütün insanlığın daha yüksek bir medeniyet ve Ahlâk düzeyine çıkması mümkün olabilir.
13. Gerçek ihtiyacı görmezden gelip sadece nefsin her arzusunun tatmin edilmesine çalışan Batı medeniyeti; lezzet peşinde koştuğu insanı tembel, obez ve hasta yapmış; teknolojiyi kullanarak sosyal medya ve reklamlarla da insanı hırslı, doyumsuz, mutsuz ve sürekli borçlu hale sokmuştur.
14. İnsanlığın bu halden kurtulması ve dünyada refahın adil şekilde dağılımının sağlanması için "İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır" ve "Yiyin, için fakat israf etmeyin" prensipleri dahilinde bir hayat ve iktisat anlayışı tesis edilmelidir. İnsanı ruhen terakki ettiren ve aşırılıklardan uzak bir hayatı ihtiyar eden Asr-ı Saadet'in ölçülerinin anlaşılması ve model olarak yaşanması bu bakımdan çok hayattır.

15. “Her şeyi maddede arayanların akılları gözlerindedir. Göz ise maneviyata kördür.” Bilimin inkâr-ı ulûhiyet temelli materyalist ve maneviyata kör anlayışı, insanı keşmekeşe, mutsuzluğa ve belirsizliğe itmiş; insandaki hadsiz kemalât, hiçe inmiştir. “Basar masnuâtı görüp de, basîret Sâniî görmezse, çok garip ve çirkin düşer.” prensibince beşer, anlamsız bir girdaba yuvarlanmıştır. Fen ilimleri - din ilimleri ayırımı yapmaksızın tüm bilimleri marifetullah temelli mana-ı harfî ile okumak, öğrenilen bilgileri kuru odun yığınları olmaktan kurtarıp nurlandırmanın ve ruhlandırmanın tek yoludur.
16. Materyalist/pozitivist düşüncenin, yaratıcıyı kasdî olarak dışlayan anlayış ve dilini, tevhidi esas alan küllî burhanlar ve mantikî delillerle yaratıcı fikrini önceleyen Marifetullah anlatımına çevirmek lazımdır. Bütün fenler, Hakîm isminin bir lem’a ve tecellisinden ibarettir. Risale-i Nur ise İsm-i Hakîm’e mazhar olduğundan, inkâr-ı Ulûhiyet temelli materyalist öğretinin en tesirli ilacıdır.
17. Günümüz dünyasına bakıldığında bilim ve teknoloji üreten güçlü kurumların, aynı zamanda bir meşveret platformu olduğu da görülür. Bilim, hür zeminlerde yapılır ve gücünü hür düşünceden alır. Hürriyetlerin kısıtlandığı, resmî ideolojilerin hüküm sürdüğü hürriyetsiz/meşveretsiz toplumlarda bilimin insanlığın faydasına olacak şekilde gelişmesi de beklenemez.

5. MASA:

Yeniden Asr-1 Saadete Doğru Nübüvvet Anlayışı

Katılımcılar

- İ. Seyda Durgun, Oturum Bşk.
- Dr. Cafer Kaysıcı, Sekreter
- Prof. Dr. Ertan Efegil
- Prof. Dr. Hasan Tanrıverdi
- Prof. Dr. Hüseyin Uzun
- Prof. Dr. İlyas Üzüm
- Doç. Dr. Veysel Kasar
- Dr. Öğretim Üyesi Muhammet Örtlek
- Hasan Küçükçopur
- Mehmet Ali Kaya
- Muhammet Okur

Deklarasyonlar

1. Nübüvvet, “Allah ile insanlar arasında dünya ve ahiret ile ilgili ihtiyaçların karşılanmasına yönelik elçilik görevi” olup dinin “olmazsa olmaz” niteliği taşıyan en temel esaslarından birisidir. İnsanların tarih boyunca sorduğu “nereden geliyorsun, nereye gidiyorsun, bu dünyada görevin nedir” gibi hayati sorular ancak ilahî mesaj çerçevesinde, “nübüvvet müessesesi” ile cevaplandırılabilir. Bu açıdan insanlığın varoluşu ve gayesi, hayatın anlamı ve hedefi gibi temel problemler vahiy ve nübüvvet kurumu dikkate alınmadan çözülemez.

2. İnsan kendisine verilen akıl, vicdan ve muhakeme yeteneği ile fizikî alemi gözlemleyerek Yaratıcının varlığına ve birliğine ulaşabilir. Bununla birlikte O'nun isteklerini ve emirlerini bilmesi için bir peygambere ihtiyaç vardır. Peygamberler ise bize bu istek ve emirlerin detaylarını anlatır. Bu açıdan “Uluhiyet, nübüvetsiz olamaz.”

3. Kâinata bakıldığında, karıncadan file, arıdan gergedana kadar her canlının ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir rehberin varlığı açıkça görülmektedir. Böyle bir düzen kuran Yaratıcının canlılar dünyasının en seçkin varlığı olan insanın dünya ve ahiret hayatı için lazım olan ihtiyaçlarını temin etmek üzere bir rehber göndermesi “uluhiyet” hakikatinin gereğidir. Hem Allah'ın “hidayet ediciliği”, “adaleti”, “hikmeti”, “rahmeti” gibi sıfatları, hem de insanın akıl ve duygularının sınırlı olması sebebiyle “ilahî kılavuzluğa” muhtaç olması nübüvveti gerektirir.

4. Nübüvvet bir Yaraticının varlığının ve “uluhiyetin muktezasıdır” ve bu durum insan ihtiyacının gerçeği olması dolayısıyla ilk insanla birlikte ortaya çıkmıştır. Bu açıdan ilk insan ve peygamber Hz. Âdem ile son peygamber Hz. Muhammed (asm)’e kadar yüzlerce peygamber gelmiş olup gönderildikleri toplumlara ilahî mesajı eksiksiz olarak yansıtmışlardır. Bu yönüyle “nübüvvet”, insanlık tarihinin en büyük gerçekliklerinden birisidir.

5. Bütün peygamberler, insanlara; Allah’ın birliği, nübüvvetin hakkaniyeti, ahiretin gerçekliği ile insanın inanç ve amellerinden sorumlu olacağı; bu sorumluluğa bağlı olarak ebedi saadet veya cezanın söz konusu olacağı, insanın Yaraticısına karşı ibadet yükümlülüğü içinde olacağı ve insanlar arası ilişkilerde adaletin tesis edilmesi gibi temel mesajlar getirmişlerdir.

6. Nübüvvet müessesesi, insanın dünya ve ahiret hayatına yönelik ihtiyaçlarının karşılanması için bir “rahmet” vesilesidir. Zira bütün dinler hayatı tanımlayarak, insanın anlamlı bir hayat yaşamasını ve mutluluğunu hedefler. Bu mesajın hayata geçirilmesi demek olan sünnet, temel prensipleri ile günümüze kadar ulaştığı için nübüvvet müessesesinin yenilenmesine ihtiyaç kalmamıştır. İlahî rehberliğin mesajını, Hz. Muhammed’in vefatından sonra “alimler, peygamberlerin varisleridir” gerçeğinden hareketle, Kur’an ve sünneti merkeze alan alimler ve müritler devam ettirmişlerdir.

7. İnsanlığın varoluşu ve gayesi, hayatın anlamı ve hedefi gibi temel problemler vahiy ve nübüvvet kurumu dikkate alınmadan çözülemez. Nübüvveti dikkate almak, aklı devre dışı bırakmayı gerektirmez. Peygamberler aklın işleyişini teşvik etmişler, aklı en faydalı şekilde kullanma ölçülerini vahiyle ortaya koymuşlardır. Zira akıl, tek başına yaratıcıyı ve kâinatı hakkıyla anlama kapasitesine sahip değildir. Allah; Kendisinin bilinmesi, kâinatın manasının anlaşılması, insanın yaratılış gayesini ve ahiret hayatını bilmesi için peygamberleri göndermiştir. Peygamberlik kurumunun getirdiği temel mesaj; “doğru İslâmiyet” olarak da ifade edilebilecek olan doğru inanç, doğru Ahlâk, doğru ameldir.

8. Geçmişte, insanların bulunduğu şartlar ve imkanlar dolayısıyla nübüvvet müessesesi, tarihsel ve bölgesel nitelikte farklı temsilcilerle tecelli etmiş olup insanlığın ortak bir anlayışa yaklaşmış olması nedeniyle son peygamber Hz. Muhammed ile birlikte ise evrensel planda tahakkuk etmiştir. İnsanlık evrensel olan nebevi değerlere ne kadar sahip çıkarsa o derece mutluluğu yakalayacaktır.

9. Nübüvvet, Allah adına yapılan bir elçilik ve rehberlik görevidir. Allah, bu vazife ile görevlendirdiği kişilerin ellerine mucizeler vererek onları teyit ve tasdik etmiştir. “İnsanları benzerlerini yapmaktan aciz bırakan harikula-de olaylar” demek olan “mucize”, temelde Allah’ın fiilleri olup O’nun yaratılış düzeninde meydana getirdiği değişikliklerdir. Peygamberlerin nübüvveti, gösterdikleri mucizelerin yanında onların şahsi hayatlarındaki Ahlâki faziletleri ve mesajlarının tutarlılığı ve tatmin ediciliği ile de ispatlanmıştır.

10. Peygamberler, insanlara manevi önder oldukları gibi fen ve teknoloji gibi maddi ilerlemeler için de birer önder olmuşlardır. Gösterdikleri

mucizelerle bilim ve teknolojinin son sınırlarını çizmişlerdir. Bu açıdan Peygamber mucizelerinden çıkarılabilecek bir ders de mucizelerin “medeniyet harikalarına” ışık tutarak, insanlara ulaşabilecekleri son noktaları göstermesi ve ilerlemesi için teşvik etmesidir. Hz. İsa'nın hastaları iyileştirmesi ve ölüleri diriltmesi tıbbın önemine; Hz. Davud'un demiri işleme teknolojik gelişmelere; Hz. Süleyman'ın rüzgâra hükmetmesi ve Belkıs'ın tahtını yanına getirmesi zaman ve mekânın aşılmasına ve maddenin nakledilmesinin mümkün olabileceğine işaret etmektedir.

11. Başta Peygamberimiz Hz. Muhammed (asm) olmak üzere bütün peygamberler ile gönderilen mesajlar, temelde; tevhid, nübüvvet, haşır, adalet ve ibadet eksenlidir. Bu mesajlar, insana Allah'ın birliği, ahiret inancı, yalnız Allah'a kul olma bilinci gibi kişisel faydaları sağlamanın yanında toplumsal hayatta adaleti ve ortak aklı öne çıkartan evrensel inanç ve prensipler olarak da değerlendirilmelidir.

12. Peygamberlerin nebevi ve beşerî yönleri vardır. Nebevi yönleriyle vahiy alırlar, beşerî yönleriyle de aldıkları emirleri muhatabına ulaştırarak örnek olurlar, model insan olurlar. Bu özellikler, peygamberlerin muhataplarına güven verir ve getirdikleri mesajların gerçek olduğunu gösterir.

13. Peygamberlerin görevleri tebliğ ile beraber, tebliğ ettiği hakikatleri pratik hayata taşımasıdır. Sünnet adı verilen bu prensipler, dinin ikinci kaynağı olup tamamlayıcı bir unsurdur. Bu yönüyle Hz. Peygamberi dikkate almayan bir Kuran anlayışı eksik olacak ve mesajın doğru anlaşılmasına engel olacaktır. Hz. Muhammed'in başta güvenilirliği ve doğruluğu olmak üzere bütün Ahlâkî özellikleri yansıtan şahsiyeti ve getirdiği vahyin prensiplerine bağlı kalması, bu anlamda bilhassa fevkalade ubudiyeti, fevkalade takvası, fevkalade duası, fevkalade metaneti, onun “nübüvvet” davasında haklı olduğunu göstermektedir.

14. Adalet ve meşveret gibi kavramlar nebevi değerlerdir. Bu bağlamda anayasa karşısında yasanın hükmü ne ise Kur'an için de sünnet odur. Hukuktaki normlar hiyerarşisi ve “Alt kural, üst kurala aykırı olamaz” prensibi, Asr-ı Saadet'te görülen bir modeldir. Bu açıdan yöneticilerin icraatında, kanun hakimiyetini tesis eden Kur'an ve Sünnet, Anayasal bir denetçi hükmündedir.

15. İstiğna düsturu bir peygamber Ahlâkıdır; ibadet, irşat, Yaratıcıyı tanıtmak amacıyla yapılan ve gönüllük esasına dayalı dini hizmetlerde maddi/manevi bir karşılık beklememek demektir. Peygamberlerin bu vazifelerini yapan kişilerin ve cemaatlerin de her zaman ve her durumda bu nebevi Ahlâka uymaları gerekmektedir. Bediüzzaman Said Nursi, bir peygamber Ahlâkı olan “nâstan istiğnâ”, “dünyevi veya uhrevi bir karşılık beklememe” gibi düsturlara çok dikkat etmiş, yanlış anlaşılacak her türlü davranıştan uzak durmuş ve bu konuda hayatı boyunca ölçülü olmuştur. O, bu yönüyle Asr-ı Saadet Ahlâkının günümüz şartlarında uygulanabilirliğini gösteren rol model bir şahsiyettir.

16. Cemaatler, tarikatlar veya dinî hizmet icra eden sivil toplum kuruluşları, maddi ve manevi güçlerini kullanarak hak etmedikleri bir destek talebinden uzak durmalıdır. Bu yapılar, faaliyetlerinde şeffaf olmalı ve gönüllülük esasına dayanmalıdır. Netice odaklı değil, Allah rızasını kazanmaya odaklı hizmetleri benimsemelidir.

17. Nübüvvet mesleği, dünyevi işlerde dindarlığı öne çıkarmak yerine adaleti, mahareti, uzmanlığı ve liyakati esas alır. Kur'anı Kerim'de "Emanetleri ehline veriniz ve insanlar arasında hüküm vereceğiniz zaman adaletle hükmediniz" (Nisa, 58) diye emredilmektedir. Bu yönüyle kamu malları, kamu görevleri ve kamu imkânları birer emanettir. Bu emanetin yerine getirilmesinde ehliyet ve liyakat ilkesi esas alınmalıdır. Ehliyet ve liyakat anlayışı; Ahlâklı olmayı, erdem sahibi olmayı, başkalarının hakkını gözetmeyi, kendinden olmayanlara ayrımcılık yapmamayı ve kendi işini en iyi şekilde yapmayı gerektirmektedir.

18. Peygamberler, nübüvvet mesleğinin bir gereği olarak dünya barışının tesisi, kardeşlik, adalet ve insan hakları gibi temel insani değerlerin tesisine öncülük etmişlerdir. Bu değerlerden uzaklaşarak huzur ve barışı kaybeden insanlar saadet için nübüvvet mesleğinin esaslarına geri dönmelidir.

19. Hz. Muhammed'in nübüvvetini, görerek ve sohbetine katılarak benimseyen sahabeler, O'nun mesajının her tarafa ulaşmasına çalışmış, bu sebepler de Kur'an'da ilahî övgüye mazhar olmuşlardır. Bu açıdan Bediüzzaman Said Nursi'nin nübüvvet mesleğinin takipçisi olarak ortaya koyduğu hizmet tarzı, iman esaslarının anlaşılması ve yaşanması yönüyle "sahabe mesleği"nin günümüze bir yansımasıdır. Risale-i Nur mesleği, bu benzerlikten hareketle, dünya ve ahiret mutluluğu için insanların akıl, kalp ve ruh dünyasına hitap eden nebevi bir yöntemi önermektedir.

20. Nübüvvet; insan-Yaratıcı, insan-alem, insan-aile, insan-toplum ilişkilerinde vahyin bildirimine göre mesajlar sunmuştur. Bu fonksiyonun küçümsenmesi yahut görmezden gelinmesi, insanı deist ve seküler bir hayata mahkûm etmektedir. Günümüzün en önemli problemlerinden biri olan ateizm ve deizm safsatasının çözümü, nübüvvet prensiplerinin hayata geçirilmesiyle sağlanabilir. Çünkü Peygamberlerin uygulamaları, kişilerin şahsi hayatında gerçekleştirilmesi gereken prensiplerdir. Peygamberlerin yaşantısını fert ve cemiyete yansıtmak, İslam'ın gerçek güzelliklerini gösterecek ve zihinlerdeki çelişkileri giderecektir.

21. Hz. Muhammed'in (asm) elinde "miraç", "şakk-ı kamer", "düşmana attığı bir avuç toprağın mermi hükmüne geçmesi", "beş parmağından su akararak susuz kalan ordusunun susuzluğunu gidermesi" gibi birçok mucize gerçekleşmiş, bu suretle onun nübüvveti bizatihi Yaratıcı tarafından teyit ve tasdik olunmuştur. Hz. Muhammed'in (asm) vefatıyla birlikte maddi mucizeler sona ermiş, onun hakkaniyeti, getirdiği en büyük mucizesi olan Kur'an'la teyit edilmiştir. Kendisi "ümmi" bir şahsiyet olmasına rağmen onunla gönderilen İslam'ın inanç, ibadet ve Ahlâk alanındaki açıklama ve

hükümlerinin fizikî alem, akıl ve vicdanla uyumlu olması, O'nun (asm) nübüvvet iddiasının hak ve doğru olduğunu göstermektedir.

22. Hz. Muhammed'le gönderilen inanç değerlerini, daha çok kültürel kimliğin bir parçası olarak benimseyen İslam dünyasının, taklidi bırakarak, dinamik, güçlü, aklî ve vicdanî temellendirmelere dayalı "tahkiki iman" çalışmalarına önem vermesi gerekmektedir. Günümüzde, kendilerini İslam'a nispet eden birçok toplum ya da ülkenin sosyal ve siyasi hayatlarında gözlenen istibdat, zulüm ve Ahlâki yozlaşmayı aşmasının yolu nübüvvetin ders verdiği şura, meşveret, hürriyet, adalet, sıdk gibi nebevî değerleri yaşayıp yaşatmaktan geçmektedir.